

Universal Declaration of Human Rights - Lamnso'

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Sá' Yeé Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòŋ

Shúu Fù

Mo kí dzəən kɪ kiíyín ji viwìr ve vìr msòŋ ví dzə á fómo Nyùu wùn à ji ghay ngàŋ seé kfəə wìr msòŋ sí dzə kinsəŋ ke vitaaví, suuyrú wùn à nyaán é kitu ke nsay,

Mo tà'ntéŋ wùn à nyaán fó ghay wìr msòŋé kù dìnè ne laàyeé a dzè wo lì nyàm se kwa' wo wù bivirin vífí vé wíri wùn à wòŋ wo wíri kɪ kér fó a yu vijun ve kisunŋn keé ngèngèr wùn à Bímée, a`fó a dzə là fan wùn à fo kitan kɪ siin kɪ kiíyín ji dzə á shíí wo tavín wo wìr dzəm,

Mo kí dzəən é shíí ji nsər kɪŋ á ghay wìr msòŋ fo wíri shwííy kilòŋ e wiy e rər sí bì' fo bó á yò' dzəə kér dzəə yimò' fòo sə vitú vév fó sa' vitaavíí wùn á nə'sí,

Mo kí dzəən é shíí fòo yìi é vitúm vi wáa kòŋnén,

Mo wír veé Kintatì ke vitum veé kitu ke nsay fèrìn ne nsər fòo səə bíímé yév e kùm kinsəŋ ke gháy wìr nsòŋ, fòo dìn viwìr wùn à viku'ùy vé wìr, à virénrén vé lùmèn w`n wííy, e kfèn wáy wáyín ji kikuúyí ke wòŋ wùn à Dzə'em ye junə dzə é mvə vitaaví ve du'un ví,

Mo vitúm ve dzəən ngàŋ se Kintatì ke vitum veé kitu ke nsay vi kà`àn ne fo áwunee vitu ji á wiy suusín wo', e so fo wìr dzəm wáa ker ghevém e kfèn a lèm nsər see kùm ghay wùn à vitaaví vé wíri.

Mo wìr dzə`m kiyy ghay sìn wùn à vitaaví vin vi, kí dzə é shíí fo ŋkà'mé vèn wáa dzə eyiìn,

Mo kí dzəən ben,

Dzə`əm Ye Ku`ùne

Nèn fùŋ

Sá'yeé Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòŋ Rən, ji mfi' njiin yee réŋ fo wíri wùn à vitúm vi vidzəm, e dú e máy jiwìr wò'ón mò'ón wùn à Vintatì veé wòŋ vi, mo á lem s'a'rən ghán sidzəm e vífii, a wiy a mùm e mvèm yè'éy wùn à dunrìi fó a tavír ghevém gháy sìn wùn a vitaaví vin vi, shishár shishàr, e mvém wóŋ wùn ákitu ke nsay fó yìi, aá kíy e kfèn a lèm kijuujùn e mvèm wìr veé vitum ve dzəəŋ ngàŋ si wún à wír veé vitum ve áwune sar sá'rən vi.

1

Á dzəə wìr dzəm réŋrén fó ghevəm wùn à fó ghày, á yo' dzəə wìr msòŋ ji kwàn. Wìr dzəm kɪ k fómo woo fó kwà'tì wùn à fó vífii, a wù kér fó a yìi e wùmò' woo wír moo fér və.

2

Wìr dèm kér ghay wùn à vitaaví ví vidzəm mo sá' rəne suuyin là nya' kìn kùm rám, nshòm, kìn lumèn kìn Wííy, kìn lám, bíímé yee kùm Nyùu, dzəə sa', kwa'tì símó'sí, kitúm wùn à ŋkè' se dzə`əm si, kén, kidzəáy kìn anta' á mó'ó.

3

Wìr dzəm kér vitaaví fó a dzə e tin, fòo yìi mo wù ta' a yìi e kfèn a dzə e kɪŋən.

4

Wír yò' kér fó a òm vikwàn, kìn a òm lim yee là vikaanè. Vikwàn wùn à mfiinè wír msòṅ, kìn dzè é dzəə rənè yò' kér fó a dzə.

5

Á yò' kér fó a nyàvrì e wír a yìi kfəə kinyò ke kí wáa kìn moo ji wír yó' dzè á wír bèy.

6

Fo nsər si, wír dzəm kér ghay virá' vidzəm fó a yensín ji wír.

7

Wír dzəm dzè réṅréṅ é sar nsər. A nsər kér fó a shìy wun réṅréṅ là nya'. Nsər kér fó a kìn wír dzəm réṅréṅ là nya' e ghan se kinyà' kí nàən ne e nèn bvə' sá' wír msòṅ rən. Lá wír yò' a bayír wíri ji á wáa leéy á mó'ó ntén.

8

Wír dzəm kér ghay ji nsər yeé wònṅ nəə e wun kinyò, e tàr kijun e ghan se wír /wíri bvə'ən nsər ye wonṅ foon kìn ye yì dzəən é ṅwà' nsər woó wònṅ, ji yì wáa shìy wun/áwune.

9

Lá wír yò'wìy koò wír e fin e lav, e nə'sì kìn e jùm fo wònṅ, a bó nsər yeé wònṅ yo' bìimé.

10

Wír dzəm kér ghay réṅréṅ fo á sá' nsa'rə là kilo', a wù kér ghay ji á sá' á nsa' rə é lav nsa' yeé ṅgèṅgèr ye yì tíy fo wun kitu, kfən sá'nsa' réṅréṅ mo yì dzəən là kilo' fóo òm vitaáví ve wù kéri wùn à vinyo ve wù kér fóo yìi vi wùn à nsa' yee kùm wun.

11

1. Wír dzəm wo á toyin wun e kinyó kér ghay fo kwa'tii wáa dzə ji wù dzè á là jay, e meé e ghan se wù tiim e ṅgèṅgèr e kibà' ke nsa' áá sá' wun réṅréṅ mo nsər dzəən, e bóo yen jay və bì' fo dzəən fen fo dzə dzəə sí fəəsín fóo sə wun.

2. Bó yò'dzè á koò wír ji bì' fo wù bù'un kinyo, kìn dzè kinyo kee là ndzən ke á gov wír sho, e sar nsər wónṅ kìn yeé kitu ke nsay e ghan se kinyo kee shooy ki kooyin, a bó yò' dzè á fò ṅge' là' ye yì shaa kinyo ke ṅwèrín kí bù'un e ghan se kinyo kí kì kooyin.

12

Á yò' kér fóo nəə e wír kiliti ké dzə'ə'm, kfəə', lá', ntum si kìn fó a ròn ghvəm rá, kìn yìr rá, a bó yò'dzè mo nsər ta'à. Wír dzəm kér ghay fo nsər kìn wun fo vinyò fèn.

13

1. Wír dzəm kér ghay fó a ghan a shiíy ááwuneé mvəm wonṅ mo wù koṅé.

2. wír dzəm kér ghay fóo fəə fo wònṅ wúmó'ó kìn fo vəə, e kfən a ker vitaáví fóo kfən e bàṁ e wun wònṅ.

14

1. Wìr dzèm kër ghay wo dzè wù wàa tà' e kfèn a yu vijun ve kibeèy fó kinjuyrì wìr kìn dzè é kitum kiné kí.
2. Kibeèy kin ki yò'dzè kí wàa dzə fo wír vee mo a nyén fo nsa' se bó sí yo' kùm dzəə sa' yeé wòn wùn à vinyo ve bó ví yò' tóm ashíi wùn à nsər se vintatì veé kitu ke nsay.

15

1. wìr dzèm kër ghay e wun wòn fó a dzə wan Nsay.
2. Bó nsər yo'biimé ji á shá'nín á wír fo wun ghày moo wan nsay kìn fóo sha'nín ghay vé fo wù kúvsín kitúm kfə (woŋ vé')

16

1. Vilum wùn à Vikìy ve á kuyin ne là biíy kùm rám, woŋ wùn à biímée, á kër ghay fó a ker tátí vijin, a fèr kfəə. Áwune kër vitaávi réŋrŋ é ghan sé tátí vijín, e mvəm dzə'əm tátí vijin wùn á ghan sé jàvsin.
2. Tátí vijiné kù dzé cá' a dzè cá' a dzè fo Wííy wùn Lùmèn ve á biimen fo áwune vitu ji dzè á wàa dzə.
3. Kfəə dzè fómo Nyù, a kfèn dzè kintatì ke ŋgwàrìn wòn, a kitúm wùn à woŋe kër fó a kìn.

17

1. Wìr dzèm kër vitaávi fó a ker vífá vé fo wun kitu réŋrén mo dzè wù wàa ker e kintatì wùn à wír á mó'ó.
2. Nsər yo'biimé ji wìr wùmò' kinen á wír wùmò' fo wun keŋ.

18

Wìr dzèm kër ghay fó a ker kwa'tì ré, vífí vé wùn à biímé rəə. Ghay rəne tátí vitaávi vee fóo kuvsín dzəə biímé Nyúy, fo wun kitu kìn é Kintatí wùn à wír á mó'ó wùn à é ŋgèŋgèr kìn kintatì fóo dìn biímé ré moo é dùŋrì, e yìi, e ghvəm wùn à fóo lè m nsər.

19

Wìr dzèm kër ghay fóo shù kinyo wùn à fóo suúy kwa'tì rá; ghay rəne fó vitaávi fo wir wáa tiy e wun nshù là kinjivìr wùn à fóo tà', e səəsí, e kfèn sàmèr sá'ka wùn à kwa'tì sí e dzəə see mo sá'ka yìi ghánen sho e kitu ke nsay là biíy.

20

1. Wìr dzèm kër ghay fóo tarnín wùn à wíri e kfèn tátí kintatì ke dzə'əm yee nyaán.
2. Lá wìr yò' kàn wír ji wù tátí á kintatì ke bó yò' dzəən koŋ rá.

21

1. Wìr dzèm kër ghay fóo a dzə e mvəm sa'yee wun wòn, fo wun kitu kin fóo sho' wíri aá li kirə' kfə.
2. Wir dzèm kër ghay réŋrén fóo li kinyo kfə e dù sho e virə' vé lìm vee wun wòn aá ka'ay.
3. Tím sa' yeé wòŋe wiy a dzə, a dzə mo wíri koŋè. Koŋ rəne wiy a dìn wún é dzəə ye á wiy a sho'tí wíri shó e ghan sí ghan sí là kilo', a shó' tí rəne wiy a yìi wir dzèm wo wù kuyin ne wùn à virénrén ví, aá wiy a sho' e kilìti kìn é dzəə yee réŋ yimò' ye yi shwinen rən.

22

Wìr dzèm, moo wìr woó wòn kér ghay ló a dzə e kiñèn, e klèn a yen ji woñe wùn à vitúm vimó' ví suúsín á wó, a kiñ wun réñréñ mo káv kìn kéñe dzəə`n é wòn si wòn si, e kùm ghay dzəə keñ, dzə'əm wùn á líí woñ wov ve dzəən ku fó wun viwìr wùn, wùn à ghhvème.

23

1. Wìr dzèm kér ghay fó a ker lim. Fóo sho' kfáə lim ye wù koñè, e laá yò' a bo' wun, é wù wáa lim lim a yu vijun wùn à ji wù wáa dzə e kiñèn fó kibun ke lim.

2. Wìr dzèm wo wù lim lim réñréñ kér fó a ker vila'ày réñréñ là nya'.

3. Wìr dzèm wo wù lim lim kér ghay fó a ker vilaámé vee réñ ve ví gheenén wun ve dzə ví tòmm wun wùn à kfáə rəə ji a dzə yí wáa ker viwìr ve wìr msòñ, wùn à ntom símó' sí, a shíí fèn dzə se sí wáa kìn dzə'əm rá.

4. Wìr dzèm kér ghay fóo kè' kìn fóo tatí vintatì ve ví kiñ lim rá vee wun kòñ.

24

Wìr dzèm kér ghay fóo meèmə fo shuu lim a yìi kifá ke wù koñè, e tátí wùn à ghán sé lim se sí wáa dzə sì gheénén wùn à vishíy ve bam ví, a meemè yee kè' fó ngàm ye yí wáa ker vilaámé.

25

1. Wìr dzèm kér ghay fóo a ker dzə'əm ye yí wáa dzə e gheénén fóo yìi é wún wun wáa dzə e távín wùn à kfáə rəə, moo fó yiyikìr, ndzəy, lav wùn à shív si, a vinyo veé shíí ve ví wáa sə wun, e kfèn a ker ghay fo á wáa leéy fo wun e ghan sé kibun ke lim, se yàsí, sé ndzəm, sé viñkfə, sé vidzəənè kin kighà' woó dzə'əm wo wù shaàne vitaáví vó.

2. Yiy wùn wàn kér ghay fó a ker leéy wùn àsə yee jeéyí. Wón adzəm ve a dzəən kìn é mvəm tátí vijin kìn é visàkii kér ghay réñréñ fó a dzə à kiñèn é dzə'əm.

26

1. Wìr dzèm kér ghay fóo ye'éy ñwà'. Yé'éy ràne kér fó a dzə kisán, a kí fèmm ghà'é le, e ñkè'se á dzəá yiy yé'éy sho yíyin. Ñkè' yé'éy ye yiyin rànn kér fó a dzə kù fo wìr dzèm. Yé'éy fèr wùn à yé líme kér fó a dzə tèéter fo wìr dzèm. Yé'éy se tavkín sí se sí shaàn sìn si wiy a dzə fo wìr dzèm reñréñ mo vifíí vó ví dzəən.

2. Shíí ñwà'wo ye'éyíne kér fó a dzə fóo yìi é wir kíy wùn à fóo tavír ghhvém yee kùm ghay wùn à vitaáví vé wìr msòñ ví. Yí kér fóo kuyír yúnín, a lì vinyo fotèr, a kuyír viñkar e vitúm vidzəm ví mvəm, e mvəm kfáə se wìr msòñ kìn vitatì ve dzəə bìimé Nyù, e kdèn a tavír lim se kintatì ke vitum veé kitu ke nsay fó a lèmm nyaán.

3. Atàr wùn aàyìyí kér ghay fóo sho' kfáə ye'éy ye dzə á wáa fo e wón véví.

27

1. Wìr dzèm kér ghay fó a tatí là kan e vinyò ve lìi woo wun wòn, e kfèn a yu vijun ve fèr, a ker kilíy fo kikuuyí ké vinyò ve á tàrìn ne kijun wùn à sé' və.

2. Wìr dzèm kér ghay fó dzə e kiñèn fó yir wùn à fó sé' wo wù loòn fo wun fèr kìn dzə yé tàr vinyò, sán wùn à yé fèr kiwoo.

28

Wìr dzèm kér ghay fó a ker nyaán e wun wòn wùn á kitu ke nsay, e fí' a ker ghay wùn à vitaáví vó ví mo sá' ràne suuyin.

29

1. Wìr dzè̀m kër fó a lìm, a dzè̀ e wun kilin bì'fo dzè̀n fó cá'cá' fo dzè̀ wù kù'yír kitú kfá là kinjivìr.
2. Mo wìr dzè̀m din ghay sìn wùn à vitaáví vé ví, wiy a sèr cá' vinyo vee mo nsər suuyì, e fí' a kìn kíiy wùn à ghwéme fo ghày wùn à vitaáví vé wìr á mó'ó wùn à fòo runér rénrénj mo lìi wo junj, nyaáj woó wòn wùn à dzè̀m ye junje e wòn wo wìr dzè̀m kër ghay shoo ta'à.
3. Bó yò'dzè̀ a dìn ghay sìn wùn à vitaávi vin vi jeéy e shaà fo dzè̀ yee mo kintatì ke vitúm veé kitu ke nsay ki ta'à.

30

Ki nyo ki yò'dzè̀ shó e sa' fèn ke dzè̀ kitúm, kintatì kìn wír wù bìnér ji kí fó wun vitaávi ji wù wàá yii á kinyo ke kí laar á ghay sí wùn à vitaávi ví ve á sañen é sa'fèn.
